

มองภาพสถานการณ์เกษตรแห่งชาติจากมุมหนึ่ง

..... ระบุที่ สาคริก

ผู้เขียนติดตามกระแส สถานการณ์เกษตรแห่งชาติ มาอย่างต่อเนื่องนานพอสมควร ตั้งแต่ช่วงที่ทำท่าว่าจะเกิดขึ้นเมื่อปีก่อน ๆ แล้วก็ถูกคัดค้านจนกระทั่งเงียบหายไปพักหนึ่ง หลังจากนั้นมา เมื่อประมาณเดือนกว่า ๆ หลายสิ่งหลายอย่างซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเป็นวัฏจักร กระแสนี้ก็ทวนกลับมาเกิดขึ้นอีก

กระแสที่เกิดขึ้นมาใหม่ในช่วงหลัง คนเองเฝ้ามองเฉย ๆ อยู่นานพอสมควรเพราะรู้สึกว่า ได้แสดงออกมานานพอสมควรแล้วกับอีกด้านหนึ่งก็เห็นอะไร ๆ ลึกซึ้งยิ่งขึ้น น่าจะให้โอกาสคนรุ่นหลังแสดงนำกันบ้าง เพื่อเสริมสร้างวิถีการเรียนรู้และพื้นฐานการพึ่งพาตนเองให้แน่นยิ่งขึ้น ในความรู้สึกส่วนตัว คิดว่า หากเห็นคนรุ่นถัดไปสะท้อนภาพได้ชัดเจน นั่นคือความหวังที่ทำให้มั่นใจได้มากขึ้น

ในช่วงที่ผ่านมาตัวเอง ได้พบกระแสคัดค้านโดยนักวิชาการจากบางมุม ทั้งยังได้พบกระแสคัดค้านจากองค์กรพัฒนาอาสาสมัครเอกชนที่มีจุดยืนอยู่กับชาวบ้านในชนบทซึ่งเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ โดยที่องค์กรเหล่านี้จัดพิมพ์ข่าวสารเผยแพร่สาระความรู้และแนวคิดอิสระเป็นประจำ ได้ส่งมาให้อ่านจากหลายทิศทางด้วย

ที่จับ เรื่องนี้ขึ้นมาเขียน ถือเป็นเพียงกระแสจากมุมหนึ่งที่เสริมแนวคิดซึ่ง เชื่อว่ามีพื้นฐานอยู่กับกลุ่มคนระดับล่างอันเป็นคนส่วนใหญ่ ที่ควรถ่ายทอดกระแสขึ้นสู่ด้านบน ตามอุดมการณ์ประชาธิปไตยที่แทบทุกคนกำลังเรียกร้อง โดยเฉพาะจากการพูดและเขียนกันมาช้านาน เพียงนำมาตีความและวิเคราะห์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขณะที่ตนเองกำลังอยู่ในช่วงเดินทางเยี่ยมโครงการพัฒนาหนึ่งที่ภูเก็ต และเลยไปเยี่ยมอีกโครงการหนึ่งที่ราธิวาส ได้อ่านพบข้อเขียนจากหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับต่างจังหวัดลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2535 คอลัมน์ เคนหน้าชน หัวข้อเรื่อง สถานการณ์เกษตรแห่งชาติ ซึ่งนอกจากบอกเล่าถึงกระแสคัดค้านจากนักวิชาการ เช่นอาจารย์อัมมาร สยามวาลา ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และอาจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง จากคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว สาระจากผู้เขียนเองก็ชวนให้รู้สึกว้าวไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสถานการณ์เกษตรแห่งชาติ บนเงื่อนไขซึ่งมีประเด็นสำคัญ ๆ สรุปไว้ค่อนข้างชัดเจนมาก

เพื่อให้เรื่องนี้สะท้อนภาพเหตุผลเด่นชัดยิ่งขึ้น จึงขออนุญาตก่อนอื่นว่า ไม่ได้คัดค้านการมีสถานการณ์เกษตรแห่งชาติแต่มองที่เงื่อนไขภายในพื้นฐานเป็นสำคัญที่สุด การจะเรียกว่าแห่งชาติได้ ต้องเกิดขึ้นบนพื้นฐานธรรมชาติของชุมชนซึ่งถือคนระดับล่างรองรับ และเติบโตมาอย่างสอดคล้องกับเหตุและผลจริง ๆ ซึ่งสิ่งที่กำลังคิดกันอยู่ขณะนี้ เป็นเช่นหลักการที่กล่าวแล้วจริงหรือ หรือว่ากำลังเดินทวนกระแส ทำให้ตกไปอยู่ในสภาพที่ใช้เป็นเครื่องมือนำมาอ้าง คงจะพบกับคำว่าแห่งชาติ เป็นเงื่อนไขที่น่าสังเกตอย่างมาก

หากนำเอา ประชาธิปไตย ซึ่งเราส่วนใหญ่เรียกหากันมาตลอด มาพิจารณาโดยเน้นที่หลักการ และโครงสร้าง กับทิศทางการถ่ายทอดกระแสอำนาจ รวมถึงเหตุการณ์ที่ทำให้คนไทยต้องสูญเสียชีวิตและเลือดเนื้อมาแล้วเป็นช่วง ๆ แม้ครั้งล่าสุดเมื่อเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา จนกระทั่งได้ ส.ส.และรัฐบาลชุดนี้ หากจะเหมาเอาว่าบุคคลกลุ่มนี้มีอุดมการณ์และจริงจังในระบอบประชาธิปไตยทั้งหมด เข้ามามีอำนาจกันถ้วนหน้าก็คงไม่ถนัดนัก

จากหลักความจริงซึ่งขอนำมากล่าวย้ำว่า เมื่อมีคนรวมตัวกันเป็นกลุ่มไม่ว่ากลุ่มเล็กกลุ่มใหญ่ ภาพที่รวมของแนวคิดย่อมมีสองขั้ว ย่อมมีความเป็นพรรคพวกสูง ช่องว่างระหว่างสองขั้วย่อมกว้างมากขึ้น การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดจะมีรากฐานเข้าถึงประชาธิปไตยใกล้ความจริง หรือมีความประสงค์อย่างอื่นแอบแฝงเข้าไปไม่ว่ามากหรือน้อย และรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึก การแสดงออกย่อมถือเป็นกรณีที่ให้โอกาสประชาชนทั่วไปได้พิจารณาวิเคราะห์จากของจริงอย่างสำคัญที่สุด

เรากล่าวกันมานานแสนนานว่า กระบวนการประชาธิปไตยมีกระแสอำนาจซึ่งประชาชนระดับล่างเป็นฝ่ายกำหนด และ วิถีทางการเมืองถ่ายทอดกระแสจากล่างสู่บนเป็นพื้นฐาน ส่วนกระแสที่เริ่มต้นจากบนลงสู่ด้านล่าง หากหย่อนด้วยพื้นฐานดังกล่าว ถ้าเรียกกันตามประสาชาวบ้าน คงใช้คำสั้น ๆ ได้ว่า เป็นเผด็จการ นั่นเอง ยิ่งเกิดขึ้นบนฐานความคิดร่วมกันของกลุ่มคนระดับบนทำให้ส่วนทางบนกับกระแสการกระจายอย่างอิสระด้วยแล้ว แม้ไม่เป็นเผด็จการโดยบุคคล แต่ย่อมเป็นโดยกลุ่มอิทธิพลและมีอำนาจเหนือ ซึ่งยังมีผลร้ายแรงกว่า

จากเงื่อนไขพื้นฐานที่กำหนดคนเข้าไปอยู่ในอำนาจ หากมองที่พื้นฐานแนวคิด ถ้าก่อนการเข้าก็เชื่อเสียแล้วว่า ต้องมีอำนาจจึงจะช่วยแก้ปัญหาให้แก่สังคมได้ ติดตามมาด้วย พฤติกรรมทุกรูปแบบของการตก- ภายเข้าสู่อำนาจ กับเมื่อเข้าไปอยู่ในอำนาจแล้ว ยังมีอำนาจสูงก็ยิ่งแสดงออกชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงวิถีแก้ปัญหาที่ ยึดติดอยู่กับกรอบการสั่งการ และ ไม่ว่าจะคิดจะทำอะไร พอเริ่มต้นก็มุ่งเน้น แห่งชาติ ซึ่งไม่เพียงครั้งนั้นเท่า นั้น หากในอดีตก็ปรากฏกันมาแล้วจนแทบจะเต็มบ้านเต็มเมือง โดยเฉพาะจากด้านระบบราชการ ซึ่งในที่สุด แห่งชาติก็ถูกปล่อยให้อยู่ไปอย่างโดดเดี่ยว หรือเมื่อมีโอกาสก็จะถูกใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมผลประโยชน์เพื่อ สนองกลุ่มคนระดับบน

จึงสรุปได้ว่า ทรายใต้อันที่ยังมีการเน้นแนวคิดนำสู่วิถีปฏิบัติ ที่สะท้อนให้เห็นภาพการถ่ายทอดกระแสอำนาจจากบนสู่ล่าง กับการริเริ่มแนวคิดอย่าง กระโจนไปกำหนดตรงปลายกันเลย แทนที่จะมุ่งแก้ไข ช่องว่าง ซึ่งข้าราชการสร้างไว้เหนือประชาชนจนเป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย ซึ่งถือเป็นปัญหาพื้นฐานสำคัญของทุก ๆ เรื่อง และ ให้โอกาสกระแสเผด็จการเกษตร เติบโตขึ้นมาได้อย่างอิสระบนรากฐานของเกษตรกรโดยแท้

เราควรมองได้ถึงรากฐานจริง ยิ่งจากผู้เข้าไปมีอำนาจบริหารทุกระดับ ว่า เกษตรกรรมเป็นกระบวนการจริยธรรมส่วนหนึ่งในระดับพื้นฐานของประชากรท้องถิ่น ก่อนที่จะก้าวไปยังงานอาชีพและถึงขั้นค้าขาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศซึ่งมีสภาพภูมิอากาศพื้นฐานอยู่ในเขตร้อนของโลก เช่นไทย ซึ่งหลักการนี้เป็น สัจธรรมที่กำหนดไว้โดยกฎธรรมชาติ คนหรือชุมชนใดฝ่าฝืน ย่อมมุ่งวิถีทางไปสู่หายนะไม่เร็วก็ช้า โดยไม่จำเป็นต้องอ้างว่าต้องวิจัย ค้นคว้าหรือวิเคราะห์ใด ๆ กันอีก

หากรู้และสามารถทบทวนได้นำจะพบว่า การจัดตั้งองค์กรเกษตรกรในอดีต ซึ่งก็ เริ่มต้นจากแนวคิดที่ อำนาจและอิทธิพลราชการเป็นด้านหยิบยื่นให้ผสมอยู่ในพื้นฐาน จากประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วปรากฏว่า มี ปัญหาแฝงอยู่อย่างลึกซึ้งมาก น่าจะรู้สึกได้แล้วหากยอมรับความจริงคงกล้าสารภาพกันได้ หรือว่าการจัดตั้ง แห่งชาติครั้งนี้ จริง ๆ แล้วก็คือกระแสปัญหาเก่า ที่หยั่งรากลงลึกจนกระทั่งส่งผลสะท้อนกลับขึ้นมาถึงระดับ ชาติเป็นรูปธรรมชัดเจนถึงที่สุดแล้วใช้หรือไม่ ฐานเดียวกันกับกระแสปฏิวัติซึ่งบนพื้นฐานจริงของสังคม เช่นนี้ ย่อมผูกขึ้นมาให้เห็นชัดเจนเป็นครั้งคราว ตามจังหวะและโอกาสอย่างอิสระ

มีการหยิบยกเอาประเด็นอำนาจในการเก็บค่าพรีเอมิยมในการส่งสินค้าเกษตรออกไปขาย มาเป็นประเด็นหนึ่งแฝงไว้ด้วย ทำให้นึกถึงบุคคลหนึ่งคือ ม.จ.สิทธิพร กฤดากร ซึ่งสิ้นพระชนม์ไปนานพอสมควรแล้ว ผู้เขียนโชคดีที่มีโอกาสสัมผัสของจริง พบว่าพระองค์ท่านได้ต่อสู้เพื่อชาวนาที่ยากจนมาตลอดชีวิต ถึงขั้นพระองค์เองและหม่อมศรีพรหมา พระชายา ลงไปปลุกกระตือรือร้นสร้างด้วยไม้ไผ่ มุงค้ำยิบจาก อยู่กับไร่นา และต่อสู้กับอิทธิพลแฝงอยู่ในระบบพรีเอมิยมข้าวอย่างเอาจริงเอาจังมาโดยตลอด ครั้งหนึ่งทรงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรราธิการ (ชื่อในสมัยนั้น) ได้ทรงสะท้อนผลการพิจารณาปฏิบัติให้เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่เป็น ชาวนา มีขวัญกำลังใจและได้รับความอบอุ่น ซึ่งหากคนยุคนี้ รู้จักทบทวน ย่อมรู้ได้เห็นได้ และการทบทวนยัง ให้สติไว้เป็นฐานสำคัญแก่การพิจารณาปฏิบัติด้วย

ภายใต้กระแสอำนาจนิยมและวัตถุนิยมซึ่งเป็นเงื่อนไขปัญหาชั้นพื้นฐานที่สังคมไทยกำลังเผชิญอย่างหนัก อยู่ในปัจจุบัน คงถือเป็นสังขรณ์ได้ว่า สิ่งที่มีมนุษย์เป็นฝ่ายกำหนดขึ้นมา สิ่งนั้นย่อมมีศิลปะมนุษย์แอบแฝงไว้ ด้วยไม่มากนักก็พอ กับ มนุษย์ที่อยู่ร่วมกันย่อมมีจุดยืนของความต้องการที่หลากหลาย กลุ่มใครเริ่มสิ่งใดขึ้นก่อน นวัตกรรมประโยชน์ในด้านวัตถุจากสิ่งนั้นที่คนกลุ่มนั้นพึงได้รับย่อมอยู่เหนือกว่า แม้จากปากและเขียนไว้จะบอกว่า เป็นการหยิบยื่นให้อีกฝ่ายหนึ่งด้วยใจบริสุทธิ์ หากเพราะรากฐานที่เข้าไม่ถึงสังขรณ์เป็นสิ่งกำหนด กับอีกด้านหนึ่งอาจมองได้ว่า ความพร้อมรับของฝ่ายที่เป็นเป้าหมายการ ให้ เป็นคนละเรื่องคนละกระแสกันโดยธรรมชาติ

ในกรณีนี้หากมองที่โครงสร้างพื้นฐานของอำนาจที่รองรับ จะมีเกษตรกรเป็นส่วนน้อยนิด กับสังขรณ์ ซึ่งเป็นเงื่อนไขธรรมชาติอยู่ในรากฐานของฝ่ายมีอำนาจลักษณะดังกล่าว ย่อมเข้าไม่ถึงพื้นฐานจริงของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงทำให้สภาการเกษตรแห่งชาติ ต้องตกเป็นองค์กรรวบอำนาจจากเกษตรกรทั้งชาติ และอำนาจประโยชน์ให้แก่คนในกลุ่มราชการ และคนกลุ่มอื่นที่สนับสนุนไปโดยธรรมชาติของตัวเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ภาพที่เห็น อยู่บนฐานเดียวกันกับ องค์กรไซเคส ที่กำหนดกระแสอำนาจโดยอิทธิพล ระคับโลก ลงมา ปิดกั้นอิสรภาพทั้งในด้านความรักธรรมชาติและการค้าของคนในประเทศด้วยพัฒนาซึ่งธรรมชาติได้ให้โอกาสเป็นเจ้าของทรัพยากรสิ่งมีชีวิตที่งอกเงยได้ไว้แล้ว โดยที่นำเอาเหตุผล การอนุรักษ์มาอ้าง แล้วกลุ่มคนในระบบอำนาจของประเทศที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ ก็เห็นก็เห็นงามตกลงปลงใจ ทั้งใช้อำนาจบังคับคนชาติเดียวกันแต่ด้วยโอกาสกว่า จากกฎหมายถึงวิธีปฏิบัติ แล้วยังนำเอากระแสอำนาจจากชนต่างถิ่น เข้ามามนุกรุกข์เป็นซี่ตายแก่คนระดับล่างถึงในประเทศตัวเองด้วย

สภาพการณ์เช่นนี้ หากมองได้ลึกหรือมองได้อย่างปลอดจากภาวะยึดติดรูปวัตถุสักหน่อย ย่อมเห็นได้เองอย่างชัดเจนว่า รากฐานจริงของสภาการเกษตรซึ่งควรจะเกิดจากธรรมชาติในความรู้สึกของคนระดับล่างนั้นมีอยู่แล้ว คือการรวมตัวรวมกลุ่มกันเองของชาวบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนพื้นฐานที่มีอิสรภาพ โดยไม่มีการยึดติดและผูกติดอยู่กับด้านที่เป็นทางการซึ่งเป็นเพียงด้านเปลือกนอก และยังมี การแสดงออกถึงความรับผิดชอบที่เกิดขึ้นในรากฐานตนเอง

แต่กระแสจากกลุ่มอำนาจที่เป็นทางการซึ่งรากฐานยังคงยึดติด นอกจากจะมีธรรมชาติที่มองไม่เห็นของจริงแล้ว ย่อมรู้สึกว่าเป็นกระแสศัตรูกับด้านซึ่งตนเองยืนอยู่ด้วย

ช่องว่างระหว่างคนระดับบนกับระดับล่าง บุคคลใดสามารถรู้ได้ลึกซึ่งถึงระบบ หากมุ่งทำงานเพื่อสังคม คงต้องยอมรับสภาพที่เป็นจริงก่อนอื่น เพื่อหวังการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาค้าง ๆ โดยเฉพาะแก้ปัญหาคระแสอำนาจจากบนสู่ล่างที่ยังคงอยู่ในพื้นฐานสังคมไทย ซึ่งปัจจุบันหากมองที่ผิวอาจรู้สึกว่ามีแนวโน้มดีขึ้น แต่ถ้ามองได้ลึกซึ่งกลับพบว่า มีการปรับเปลี่ยนตัวเองมาเป็นระบบ เป็นกลุ่มคน ที่ลึกซึ่งแน่นอนยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

บนสถานะพื้นฐานจริงเช่นนี้ การแก้ปัญหาในระบบเกษตรกรรมซึ่งควรถือเป็นพื้นฐานจริงทั้งด้านจริยธรรมด้านชีวิตและงานอาชีพของท้องถิ่นโดยแท้ ย่อมมีการตั้งองค์กรขึ้นมาในด้านทางการ ก็คงยิ่งสร้างปัญหาและเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ส่งผลทำลายการ เกษตรให้ประสพกับภาวะวิกฤตหนักมากยิ่งขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ประสบการณ์ผ่านมาจนแทบจะถึงโค้งสุดท้ายแห่งชีวิต ทำให้รู้และเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า สำคัญยิ่งกว่าค้ำค้ำไถ่กล่าวมาแล้วทั้งหมด น่าจะเป็นสังขรณ์ของชีวิตและสังคมซึ่งอยู่บนพื้นฐานธรรมชาติเช่นนี้ หากทราบเท่าที่ยังมีชีวิตอยู่ คงต้องทำหน้าที่อย่างดีที่สุดอย่างเพิกเฉยไม่ได้ กับเฝ้ามองชนรุ่นหลังซึ่งติดตามมาและสนใจศึกษาจริงจัง ลึกซึ่งยิ่งขึ้นเท่านั้น .

หนังสือพิมพ์มติชนรายวัน

หน้า 2 • ในประเทศ

เด็ห้หน้า ชน

ผู้สื่อข่าว พิเศษ

สภาการเกษตรแห่งชาติ

พรรคประชาธิปัตย์มีนโยบายแน่วแน่ในการผลักดันร่างพ.ร.บ.สภาการเกษตรแห่งชาติให้มีผลบังคับใช้ให้ได้หลังจากที่เคยล้มเหลวมาแล้วหลายครั้ง ในช่วงที่พรรคนี้เป็นเพียงพรรคร่วมรัฐบาลไม่ได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลอย่างเช่นทุกวันนี้

แต่ร่างพ.ร.บ.สภาการเกษตรแห่งชาติที่พยายามผลักดันกันอยู่นี้ไม่ได้มีอะไรใหม่ เพียงแต่นำ "ของเก่า" มาปรับคุณภาพนิด ๆ หน่อย ๆ ให้ดูงดงามสะอาดตา ดังนั้น ทันทีที่มีข่าวว่านายสุเทพ เทือกสุบรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรฯจะนำร่างกฎหมายนี้เข้าพิจารณาในคณะรัฐมนตรี จึงมีเสียงคัดค้านจากกลุ่มนักวิชาการที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสภาการเกษตรแห่งชาติตามนัยกฎหมายนี้ทันที

ผู้ที่เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญคือ นายอัมพร ตวนา วาลา ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยหรือทีดีอาร์ไอ และนายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เหตุผลในการคัดค้านการจัดตั้งสภาการเกษตรมีหลายประการที่สำคัญคือ ประการแรก โครงสร้างของสภาการเกษตรที่ทางพรรคประชาธิปัตย์กำหนดให้มี 41 คน ประกอบด้วย ตัวแทนจากสถาบันเกษตรกร 20 คน, นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี 8 คน, ข้าราชการประจำ 8 คน, ตัวแทนหอการค้าไทย 3 คน, สภาอุตสาหกรรมฯ 2 คน และตัวแทนผู้บริโภค 2 คน

แต่กลุ่มนักวิชาการเห็นว่านี่เป็นสภาของข้าราชการและพ่อค้า เพราะสภาการเกษตรฯควรมีแต่ตัวแทนของเกษตรกรเช่นเดียวกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีแต่พ่อค้าธนาคาร

ประการที่ 2 อำนาจหน้าที่ของสภาการเกษตรฯไม่ควรมีอำนาจหน้าที่ในการเก็บภาษีในรูปของค่าธรรมเนียมพิเศษหรือพรีเมียมจากกองทุนผลิตภัณฑ์เกษตร และใช้จ่ายเงินของราษฎร ควรเป็นเพียงเวทีให้เกษตรกรชี้แจงปัญหาและผลักดันนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรต่อรัฐบาล

ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นประธานสภาการเกษตรฯจะได้รับปัญหาจากเกษตรกรได้โดยตรง

ประการที่ 3 การกำหนดให้สภาการเกษตรฯมีอำนาจในการเก็บค่าพรีเมียมในการส่งออกสินค้าเกษตรเปรียบเสมือนการ "ปลุกผี" การเก็บพรีเมียมการส่งออกข้าวในอดีต ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่าทำให้พ่อค้าส่งออกคราภิรชื้อข้าวในประเทศ

เพราะค่าพรีเมียมดังกล่าวถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งที่พ่อค้าจะผลักภาระไปให้เกษตรกร

ประการที่ 4 การเก็บค่าพรีเมียมแล้วนำเงินกองทุนผลิตภัณฑ์เกษตรและให้อำนาจสภาการเกษตรฯในการนำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายได้ เป็นการทำลายวินัยทางการคลัง เพราะเป็นการสร้างระบบการเงินนอกงบประมาณที่ไม่ต้องส่งเงินเข้ากระทรวงการคลัง

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดจากความล้มเหลวในการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณในลักษณะคล้ายกับกองทุนนี้คือ กองทุนสงเคราะห์เกษตรกรที่นำเงินไปใช้อย่างซื่อๆดูแลจนเงินหลายพันล้านสูญไปอย่างน่าเสียดาย เพราะนักการเมืองนำเงินนี้ไปใช้หาเสียงอย่างขาดวินัยรวมทั้งมีการทุจริตอย่างมโหฬารในการนำเงินไปใช้ในแต่ละโครงการ

การจัดตั้งกองทุนผลิตภัณฑ์เกษตรนี้ไม่มีหลักประกันเช่นเดียวกันว่าจะสามารถนำเงินไปใช้ได้อย่างวินัยและมีประสิทธิภาพเนื่องจากขาดระบบการตรวจสอบ

แม้ว่าเสียงคัดค้านจากนักวิชาการจะได้รับคำชี้แจงจากนายนิพนธ์ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรฯและคำตอบได้จากนายสุเทพ เทือกสุบรรณว่า การเก็บค่าพรีเมียมเป็นกฎระเบียบเมื่อไว้เช่นนั้นเอง และสภาการเกษตรฯไม่ได้มีอำนาจล้นฟ้าอย่างที่เข้าใจและคุณคัดค้านมีเพียง 4-5 คนเท่านั้น

แต่มีข้อสงสัยเถียงว่า การตั้งมนตรีกระทรวงพ.ร.บ.สภาการเกษตรแห่งชาติที่โรงแรมเอเชีย เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายนที่ผ่านมา ซึ่งจัดโดยกระทรวงเกษตรฯ มีการเชิญตัวแทนฝ่ายต่าง ๆ ทั้งจากสถาบันเกษตรกร ตัวแทนโรงสี ผู้ส่งออก สมาคมประมงฯที่เห็นด้วยกับร่างกฎหมายฉบับนี้มาวิพากษ์วิจารณ์

แต่กลับไม่เชิญตัวแทนนักวิชาการที่คัดค้านเข้าร่วมด้วย แสดงให้เห็นความคับแคบของนักการเมืองคนสำคัญของประเทศประชาธิปัตย์ที่ไม่ยอมให้ผู้มีความเห็นแตกต่างกับตัวเองได้ชี้แจงกันอย่างซึ่งหน้า กลับใช้เวทีดังกล่าวเป็นที่รุมค่านักวิชาการที่คัดค้านตัวเอง

การจัดตั้งมนตรีดังกล่าวนอกจากจะปกป้องงบประมาณแล้ว ยังเป็นเกมที่นักการเมืองในพรรคประชาธิปัตย์สร้างภาพความชอบธรรมให้กับตัวเองว่า คนส่วนใหญ่ไม่คัดค้านการจัดตั้งสภาการเกษตรฯในรูปแบบนี้

จุดนี้แสดงให้เห็นว่า ตัวแทนเกษตรกรที่พรรคประชาธิปัตย์จะเลือกเข้ามาในสภาการเกษตรฯต่อไปในอนาคตเป็นคนของใคร

ข้อนำสังเกต

ในช่วงที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์รายงานข่าวออกมาอย่างต่อเนื่อง หลายครั้งหลายหน แต่มีสิ่งผิดปกติที่น่าค้นหา เพื่อนำมาวิเคราะห์ไว้เป็นความรู้ ตลอดจนนำไปแก้ไข เป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งคือ

เราได้ลงทุนเพื่อการจัดการศึกษาเกษตรกันมามากมาย มีการผลิตคนออกไปทำงานเกษตร ทั้งในภาครัฐบาล ภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไปประกอบอาชีพการเกษตรส่วนตัวอย่างอิสระ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของสังคมที่ต้องการสร้างความเจริญ แต่กลับแทบไม่เห็นว่ามีใครออกมาแสดงออกถึงกระแสที่สะท้อนจิตสำนึกที่รับผิดชอบ ที่เป็นคนละมุลมุนกับการอยู่อย่างตัวใครตัวมัน และต้องการไปรอกแค่เพียงตัวคนเดียวเท่านั้น

ที่หยิบยกประเด็นขึ้นมาเป็นข้อสังเกต หากใช่ต้องการให้บุคคลอื่นต้องมาคิดเหมือนคนไม่ เพราะหากการจัดการศึกษาสามารถสร้างคนให้เข้าถึงความเป็นมนุษย์ได้จริงพอสมควรแก่เหตุและผลแล้ว อย่างน้อยย่อมรู้ได้เห็นได้ว่า เรื่องนี้หมายถึงพื้นฐานและความเป็นความตายในอนาคตของชีวิตทั้งชีวิตที่อยู่บนฐานการเกษตร เมื่อมีคนซึ่งชีวิตผ่านระบบการจัดการศึกษาซึ่งนำเงินภาษีมาใช้เป็นจำนวนมาก

และจำนวนคนที่ผ่านการศึกษาไปแล้ว ไปดำรงชีวิตอยู่ในมุมต่าง ๆ ก็มีมากมาย สถาบันที่มีการเรียนการสอนเกษตร ก็มีได้มีเพียงแห่งสองแห่ง หากกระจายไปทั่วประเทศ น่าจะมีคนจำนวนหนึ่งซึ่งก้าวออกมาแสดงความรู้สึกรัก คิด ไม่ว่าจะสนับสนุนหรือคัดค้านก็ตาม หรือว่าเราผลิตคนออกไปให้เป็นผู้ยึดคิดและเน้นอยู่เพียงด้านเทคโนโลยี แต่เข้าไม่ถึงความเป็นมนุษย์แท้ของตัวเอง

จึงได้บอกแล้วว่า เป็นเรื่องผิดปกติจริง ๆ น่าจะได้มีการค้นหาสิ่งที่เป็นเงื่อนไขแฝงอยู่ในระบบและวิธีการจัดการศึกษาให้รู้แจ้งเห็นจริงได้ถึงปัญหา

แต่คนผู้สนใจค้นหาเอง ย่อมต้องมีคุณสมบัติความเป็นมนุษย์อยู่ในรากฐานตัวเองก่อนอื่น จึงจะสามารถมองเห็นภาพปัญหาที่เป็นความจริงได้ กับอีกด้านหนึ่ง คนที่สนใจค้นหาหากหวังจริงจังจากใจจริงอย่างต่อเนื่องโดยไม่หือออย ย่อมนำวิถีชีวิตตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่ครบถ้วนแท้จริงยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน.

ระพี สาคริก

20 พฤศจิกายน 2535